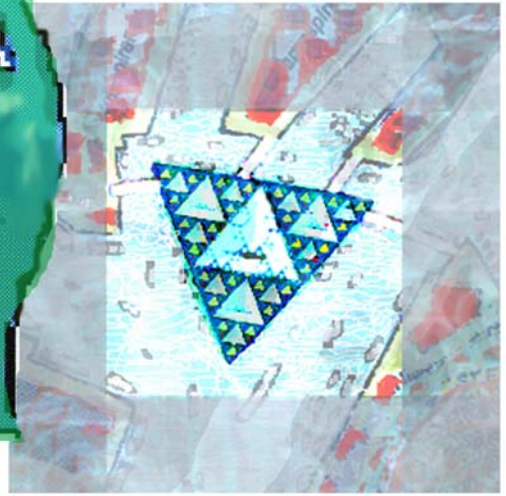
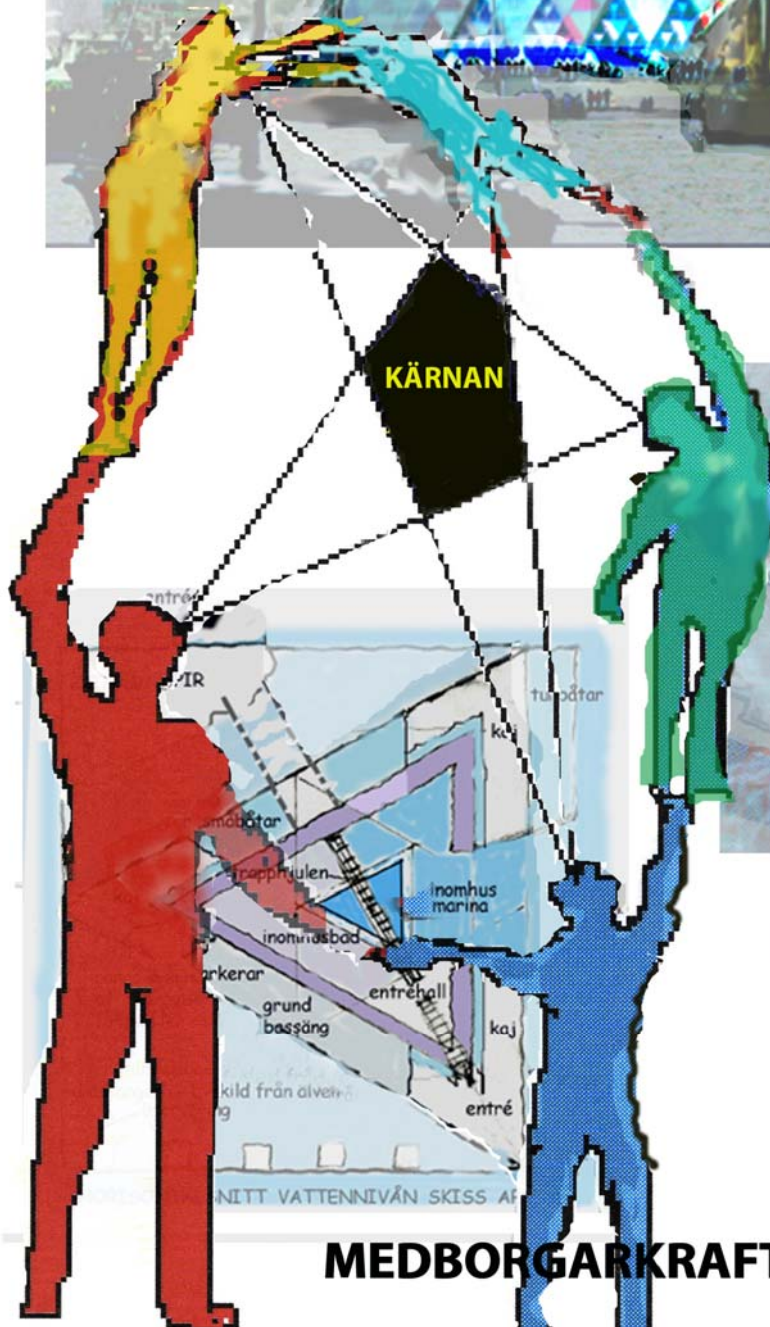

BILDER FRÅN PROCESSKONSTVERK

FRIHAMNEN

REGIONKÄRNAN

MEDBORGARKRAFTENS SYNPUNKTER

Frihamnen Medborgarkraftens synpunkter!

Programidé (projektorganisationens)

Frihamnen ska utvecklas till en tät innerstad som en del av centrala Göteborg. Det planeras för ett stort utbud av olika boendeformer och verksamheter liksom en ny park alldeles vid vattnet. Frihamnen knyter samman Göteborg över älven och öppnar Göteborg mot världen.

Med utgångspunkt från programidén, har vi tagit del av planprogrammet och bilagorna (346 sidor). Vi visar först en sammanfattning av synpunkterna med förslag till disposition. Därefter följer kursiverade citat ur programhandlingarna med kommentarer för att underlätta för samrådsrets och planförfattare att förstå synpunkterna och förslagens betydelse för Frihamnen och samhällsutvecklingen.

SAMMANFATTNING

Projektorganisationens programidé utgår ifrån ett uppdrag med inriktning på den fysiska planeringen och som stadsdelsområde mer än som en viktig del i regionkärnan. Organisationens sammansättning och samrådshandlingarna påvisar detta. Den sociala delen behandlas ytligt under det att vissa fysiska delar djupstuderas. Resultatet av samrådet måste därför i första hand bli, att för det fortsatta arbetet inkludera samhällsplanering och komplettera projektorganisationen med sociala förvaltningar, akademien, näringslivet, kulturen, regionen och ett medborgarkluster. Bland annat de folkvalda och tjänstemännen behöver medborgarna som en part. Det påpekas i programmet att Frihamnen ska få vara ett fritt område för innovativa idéer. Redan på 90-talet skulle de styrande se till att översiktsplanens intentioner om kraftbalans infriades. Inget hände. Nu inför 2021 finns möjligheten att det infrias och balans fås genom att se ökad välfärd som ett viktigt mål för ekonomisk tillväxt. Frihamnen får då den kärnfunktion som efterfrågas för en hållbar region.

LÖSNINGEN

Inom Frihamnen skall en jubileumspark anordnas som ska bli unik. I programmet eftersöks idéer om dess innehåll från medborgare och intressenter. Det framhålls också en önskan om att Frihamnen även under utbyggnaden ska fungera som en utomordentlig mötesplats för regioninvånarna. Det måste då skapas något som kontinuerligt lockar till besök. Detta kan uppfyllas genom att ge jubileumsparken status, att låta den bli en milstolpe i Göteborgs utveckling. Detta kan ske genom att med medborgarhjälp utveckla den till en central Holistisk Social Science Park (Förkortas fortsättningsvis till HSSP) med ett medborgarkluster som drivkraft och finansär. En sådan park kan innehålla alla de ingredienser programmet anger, som testarenor av olika slag, hälsofrämjande anläggningar, en kärna för företagsutveckling plus allt det andra som erfordras för att en vetenskapspark ska bli självgående. Idéer för ett program kan inhämtas från Göteborg & Co:s hemsida om Göteborgs 400-år samt från Medborgarkraftens hemsida www.medborgarkraften.com. Funderingarna kan ligga till grund för en arkitektävling som föreslås i programmet men framför allt för att få en kontinuerlig fördjupad medborgardelaktighet till hjälp för såväl de folkvalda politikerna som övriga intressenter.

Dagens splittrade medborgarrörelse kan inom Frihamnen bli ett kluster med kraft för balanserad utveckling. Göteborgs första medborgaragenda av Staden vi vill ha, Öppna Göteborgs kamp mot illojal maktutövning samt Medborgarkraftens och övrigas erfarenheter kan i samverkan utvecklas här. Jubileumsparken blir dragplåster för regioninvånare och turister. Dess balanseringar, tester, kuvöser, processkonst, kulturella och hälsofrämjande utbud samt sponsorer ger intäkter för finansiering av anläggningen och delar av välfärden inom regionen. Parken blir ett pilotprojekt och förebild för världen, som visar hur man genom samverkan med medborgarna kan lösa världsproblem. Finansiering av välfärden, tillämpning av de mänskliga rättigheterna, undanröjande av illojal maktutövning, inkludering och skapandet av nya jobb gör skillnad. Jubileumsparken som en HSSP-anläggning uppfyller därmed programmets syfte. Frihamnen består men med annat syfte. Ett centrum inte bara för regionen utan hela 8-mijonersstaden för utveckling av välfärden inte bara i Sverige utan internationellt. Som ett fredscentrum, med omvärldsanalys, ges Frihamnen en Fristad för import/export och utveckling av samhällsutvecklare. Invandringspolitiken blir meningsfull. *”att i form av ett dynamiskt ramverk stödja och driva på en utveckling mot en social-, ekologisk- och ekonomiskt hållbar stadsutveckling i Frihamnen”.*

KURSIVERADE CITAT UR HANDLINGARNA med kommentarer och synpunkter.

PROGRAMFÖRSLAG, ÖVERGRIPANDE IDÉ OCH ÖVERSIKTSPLANEN

Planprogrammet förklarar syftet med ett planprogram.

Det ska *”utreda markanvändning, behandla frågor som bebyggelsestäthet, trafik, miljö och genomförande. Det färdiga programmet anger kommunens avsikter med platsen”*.

Översiktsplanens ambitioner, med ett socialt perspektiv. Ett sådant *”utgör en viktig plattform att utgå ifrån.”*

”Utifrån vision Älvstaden har ett förslag tagits fram som visar hur den fysiska miljön ska utformas och regleras i Frihamnen. Här ska en modern innerstad utvecklas med ett rikt stadsliv, en mängd aktörer och ett stort utbud av aktiviteter.”...”För att området ska bli framgångsrikt och bidra till att öka den sociala integrationen satsas kraft på att utveckla det sociala/offentliga livet samt att bygga bostäder för alla.”...”Den täta staden med närhet och mångfald underlättar kontakter mellan människor och ger förutsättningar för social hållbarhet och en väl fungerande vardag”.

Följande förvaltningar och bolag medverkar:

Stadsbyggnadskontoret, Fastighetskontoret, Trafikkontoret, Park- och naturförvaltningen, Kretslopp och vatten, Miljöförvaltningen, Älvstranden utveckling AB och Lundby stadsdelsförvaltning.

Kommentarer

De sociala förvaltningarna saknas! Programmet anger inte hur Frihamnen ska bli regionens kärna.

Hur satsas kraften på utveckling av det sociala perspektivet? Hur ska programidén om att öppna Göteborg mot världen förverkligas? Det krävs ett socialt helhetsperspektiv där medborgarna är delaktiga.

Den täta staden kan också skapa förutsättningar för social ohållbarhet om planeringen begränsas till att enbart se till de fysiska och ekonomiska faktorerna och utesluta konsekvensanalyser. Ju fler bostäder på bekostnad av andra verksamheter gynnar områdets ekonomi sägs det i programmet. Kortsiktigt tänkande! Illojal maktutövning, som att marginalisera medborgarna till kunder är ett annat hot mot social hållbarhet. Det osynliga, det ogripbara men som ändå påverkar våra liv; jämställdhet, rättvisa, trygghet, trivsel, hälsa, utbildning, arbete, demokrati, makt och strukturer m m måste få utvecklas och balanseras i samverkan med medborgarna.

ATT HELA STADEN OCH STÄRKA KÄRNAN

Vision Älvstadens strategi ”Stärka Kärnan” formulerar: ”För att möta framtida utmaningar med hård konkurrens och stora osäkerheter behöver vi ta vara på de styrkor som redan finns etablerade i staden: stora företag, starka klusterbildningar och en stark samverkan mellan kommun, akademi och näringsliv. För att gå mot en mer robust och dynamisk ekonomi behöver stadens kluster mångfaldigas.”

Kommentarer

I programmet framförs att det ska finnas plats för alla och testarena för socialt hållbart boende. Samtidigt visas alltför många färdiga lösningar för att kunna bli denna testarena. Vill alla bo i city? Vill alla bo i slutna mörka kvarter? Många ser den gröna staden och de gröna jobben samt stad-land förhållandet som framtidsdröm. Det framhålls att det ska vara en stark samverkan mellan kommun, akademi och näringsliv. Medborgarna glöms bort. Deras styrkor avses inte tillvaratas endast deras *”respons”*. I programmet redovisas inte så mycket om Frihamnen som regionkärna, däremot som en stadsdelsangelägenhet för Lundby. Inget nämns om regional medverkan i programarbetet. Frihamnen bör mer utvecklas till en kärnverksamhet för regionen än att bli en prototyp för en färdig blandstadsdel, som kanske redan 2021 är ur tiden. Den bör, vara en fristad för fri kultur och forskning inom alla discipliner och innehålla en HSSP. Den ska vara en fördelare av välståndet även till ytterstadens stadsdelar och regionen. Med medborgardelaktighet i ett öppet Göteborg undviker man den toppstyrning och det revirtänkande som idag bidrar till det stora utanförskapet och samarbetssvårigheterna inom kommunen. Det behövs urspårningar ur de gamla hjulspåren.

MÖTA VATTNET

En del av det som redovisas av miljö- ekonomi- och trygghetsskäl ifrågasätts redan av planförfattarna.

BARNPERSPEKTIVET

I programmet redovisas barnperspektivet som speciellt viktigt att ta hänsyn till i Frihamnen, trots att det i programmet framförs farhågor att detta står i konflikt med den täta föreslagna bebyggelsen samt de ekonomiska intressena. Medborgarengagemang behövs för att få barnperspektivet rätt belyst.

EKONOMIN

Planprogrammets ekonomiska kalkylen visar att ju fler bostäder på bekostnad av annat utnyttjande, gynnar kalkylen för Frihamnen. En HSSP i kärnan kan resultera i andra slutsatser.

STADSDEL FÖR ALLA

För alla och attraktiv för alla generationer uttrycks det. Hur kan detta förverkligas med utgångspunkt ifrån programförslagets krav på täthet och puls och stora inriktning på barnperspektivet? En del vill ha lugn och ro.

EN STAD FÖR ALLA

”Genom att attrahera olika typer av människor underlättas den sociala integrationen i det offentliga rummet...det offentliga rummet gestaltas så att det är tillgängligt, tryggt och upplevelserikt och fungerar som mötesplatser för barn och unga från hela staden året runt och under olika tider på dygnet.”

Mycket stor omsorg ägnas de unga. Vad gäller för de övriga? En HSSP- anläggning ger svaren.

OMVANDLINGSPROCESSEN

Enligt programmet ”genom en dynamisk planeringsprocess som sätter in stadsutvecklingidéer i ett aktuellt sammanhang lära av samtida stadsutveckling och av medborgarnas respons under planeringens gångar”. Det räcker inte med bara medborgarnas ”respons”. Det krävs reell delaktighet.

RESOR FÖR EN HÅLLBAR STAD

För att få Göteborg att fungera som en älvstad är det viktigt att finna nya typer av fordon som kan utnyttja vattnet som en tillgång för att binda ihop stadens alla delar. Ett sådant fordon skulle kunna vara en för kuststäder anpassad amfibiebuss, som kan angöra kollektivtrafikhållplatser, som inte ligger vid älven och därmed eliminera tid och gångavstånd vid vagnbyte. Dessutom kan ett sådant fordon bli en viktig sammanbindande funktion inom Frihamnens fasta piler och flytande enheter.

GATAN SOM OFFENTLIGT RUM

Det talas om attraktiv stadsmiljö och menas därmed mycket folk i rörelse. Räcker detta? Bör det inte också finnas någon mening med folklivet. Ett socialt perspektiv! En HSSP- anläggning!

DAGVATTEN I GRÖNA RUM

I programförslaget föreslås en dagvattenhantering kombinerad med växter som ett sätt att berika området. Det framförs i programmet att det ställer stora krav på utformningen om det ska fungera. Ekonomi, säkerhet, hygien m m. Innan redovisade förslag i programbilagan genomförs bör tester utföras inom HSSP!

STORA STADSSTRÅK

I HSSP:s testhallar kan alternativa lösningar testas!

BEBYGGELSE

"Frihamnen ska vara en stadsdel för alla, attraktiv för såväl barnfamiljer som för gamla och unga. En hög täthet och en stor variation av bebyggelse är en förutsättning för att skapa den innerstad som programmet syftar till. En modern bebyggelse i en traditionell stadsstruktur karaktäriserar området. För att området ska bli framgångsrikt och bidra till att öka den sociala integrationen satsas kraft på att utveckla det sociala/offentliga livet samt att bygga bostäder för alla... Den täta staden med närhet och mångfald underlättar kontakter mellan människor och ger förutsättningar för social hållbarhet och en väl fungerande vardag... En tät kvartersbebyggelse föreslås för att uppnå en blandad och hållbar stadsstruktur ...Ambitionen är att i alla delar av programområdet blanda bostäder, verksamheter och service...Bostäder är grunden i en levande stad... Planeringen ska vara öppen för nya sätt att bo och Frihamnen ska vara en testarena för socialt hållbart boende. Ambitionen är att Frihamnen ska bli en socialt integrerad del i staden och kunna attrahera människor med olika bakgrund och förutsättningar. Hur detta ska uppnås utreds vidare.

Kommentarer!

Visar inte erfarenheten ofta motsatsen. Den täta blandstaden dvs med hög entropi skapar anonymitet, stress, utanförskap, kaos, drogmissbruk, kriminalitet ohälsa och enformighet. För att lyckas räcker det inte med fysisk planering. Med ett medborgarkluster med i planeringen kan en balans mellan kaos och struktur skapas. T ex om antalet bostäder blir alltför stort kan det snarare bli en sovstad. Området ska som del av regionkärnan dagligen kunna ta emot medborgare från hela regionen. Samtidigt ska de boende ha ett väl fungerande vardagsliv. Är detta möjligt? Vissa önskemål är motsägelsefulla som stor variation av bebyggelse kontra traditionell stadsstruktur. Konsekvensutredningar och omvärldsanalys saknas, men kan bli utförd i en HSSP.

Ett förslag för att uppmuntra allas möjligheter att uppleva regionkärnans begivenheter är att tillse att bostäder i form av korttidsboenden finns tillgängligt inom Frihamnen. Risken för sovstadskaraktär elimineras och ett nytt sätt att se på välfärdens betydelse skapas. Allas rätt att till låg kostnad korttidsbo i kärnan för att t ex förkovra sig eller delta i hälsoprogram och andra begivenheter eller semestra. "Megrerande hyresrätt" en helt ny form av boende och finansiering kan utvecklas och skapa förutsättningar för ett rättvist och jämställt boende som ger alla kategorier möjlighet att t ex bo centralt. (En del av hyran övergår till andel i bostadsrätt genom strukturerad egenfinansiering utan inblandning av affärsbanker) En egen valuta, "Leva" för överlevnad, med myntfot kan testas inom Frihamnen. Denna kan eliminera arbetslösheten genom att skapa nya jobb inom bland annat välfärden o kulturen. Frihamnen som kärna för generering och utveckling av kulturindustrier t ex.

Behovet av en central HSSP-anläggning för regionens utveckling i en mängd sociala frågor är uppenbar.

BYGGBARHET

Programmets kalkylbilaga anger under byggbarhet:

"Frihamnens centrala läge och det färdiga områdets kvalitéer innebär också att det finns bra förutsättningar att få goda intäkter, framförallt genom de bostäder som planeras."

Betydligt större intäkter borde kunna fås genom att här satsa på regionutvecklingsverksamheter.

Ex. HSSP. Korttidsboenden i Kärnan för medborgarutbildning och hälsa. Balans mellan ekonomisk tillväxt och välfärd. Megrerande hyresrätt. Lokal valuta och incitament för sponsring av kärnverksamheter.

HAMNEN

"Området karaktäriseras av en tillåtande atmosfär med ytor för marknader och basarer liksom flexibla utemiljöer som attraherar ungdomar och ger utrymme för spontana aktiviteter...I den norra hamnbassängen föreslås flytande kvarter. Inslag av ikonbyggnader är önskvärt, inte nödvändigtvis i höjd, utan genom innovativ arkitektur av hög kvalitet."

"Medborgarorganisationerna kommer här att få stora utmaningar i parkens testhallar. Basarer för embryonala verksamheter och verktyg för exempelvis regionutveckling samt tester för att få hamnen livfull och attraktiv kommer att dra till sig deltagare och besökare från alla generationer.

DEN GRÖNA STRUKTUREN

"Hela Frihamnen ges en god vattenkontakt och grönskan blir en attraktionskraft för Frihamnens delområden. Se under Jubileumsparken!"

JUBILEUMSPARKEN

"I Frihamnen föreslås en ny stadspark där målgruppen är hela staden. Parken ska vara unik och attraktiv och ha en tydligt särpräglad karaktär för att kunna locka många människor från hela staden som alla har olika behov av aktivitet. Storleken på parken är viktig... Stadsparken ska rymma många funktioner. Några viktiga är: öppna ytor för spontanaktivitet och medborgarinitiativ och evenemang, möjlighet för utblickar, promenad/löpning, lek- och idrottsmöjligheter, fartfyllda platser, lugn och ro, vattenkontakt och vattenupplevelse - aktiviteter längs med och i vattnet. Stadsparkerna ska även rymma ett rikt växt- och djurliv."

Det känns riktigt att berika jubileumsparken med en HSSP-anläggning. Frihamnen blir en regionkärna. En idétävling med medborgardelaktighet förefaller nödvändig för att få eftersökt innehåll.

UTBYGGNAD

*"Ambitionen är att området ska utgöra en fungerande stadsmiljö även under utbyggnadstiden."
... "Genom att satsa på publika verksamheter, grönområden, offentliga platser och en variation i utbud kan det bildas platser som tilltalar många olika målgrupper... utmaningen ligger i att släppa kontrollen och möjliggöra för det spontana och oplanerade och att hitta former för finansiering av värdeskapande aktiviteter. För att Frihamnen ska kunna skapa mötesplatser för alla göteborgare krävs en mänsklig variation och en mångfald som får formas av brukarna själva... Om inte jubileumsparken blir en allmän plats som är tillgänglig för alla försvinner en viktig mötesplats för hela staden... Om Frihamnen ska bli en testarena för innovativa bostadslösningar krävs en tvärspektoriell ansats för att testa, utvärdera och utveckla de koncept som bäst kan fylla de boendes behov."*

Dessa uttalanden förstärker idén att etablera en central Holistisk Social Science Park (HSSP) med ett kreativt medborgarkluster som kan uppfylla fordringarna att redan under byggnadstiden fungera och locka folk till Frihamnen samt hitta former för finansiering av värdeskapande aktiviteter. Megrerande hyresrätt kan här utvecklas och bli normgivande för hållbart byggande långt utanför regionens gränser.

"Om tjugo år när Frihamnens andra etapp står klar har våra samhällen och livsstilar utvecklats vilket skapar helt andra förutsättningar för stadens utformning. Därför är en flexibilitet och trendkänslighet viktigt för att inte bygga en enkelspårig stadsdel som får svårt att följa utvecklingen."

En hel del av förutsättningarna i programmet har redan låst upp stadsdelen.

Etablering av en HSSP-anläggning i ett tidigt skede är av denna anledning mycket viktigt.

ETT PLATSBYGGNADSPROJEKT

"Ett platsbyggnadsprojekt har inletts... Syftet är att genom händelsebaserad dialog platsbygga Frihamnens gemensamma rum, sammankoppla detalj- och projektplanering med samhällsplanering och att bruka alternativa kommunikativa kanaler för att generera ett normbrytande innehåll. Resan är målet."

Som klippt och skuret för en HSSP-anläggning med ett aktivt medborgarkluster i ett tidigt skede.

MEDBORGARDIALOG

"Att upprätthålla en livaktig medborgardialog. Ett bra exempel är den referensgrupp som har bildats med representanter från olika föreningar, organisationer och nätverk i stadsdelen Lundby. Vilket gör att många åsikter, synpunkter och perspektiv kommer fram... Det är viktigt att vi lyfter blicken och ser Frihamnen i ett större perspektiv."

Referensgruppen är inte tillräcklig men blir en viktig del i ett medborgarkluster.

GENOMFÖRANDEPROCESSER

Fortsatt process/ Medskapande processer

"Många aktörer kommer att vara inblandade i utvecklingen av programområdet. Frihamnen planeras med en öppenhet för nya uttryck och idéer kring hur staden ska utformas och ge plats för en mångfald av aktörer. Det är viktigt att alla, ... i staden, ges möjlighet att engagera sig i planeringen och utbyggnaden. Frihamnen kommer att byggas ut och utvecklas under en lång tid. Flexibilitet över tid vad gäller såväl användning som utformning bör eftersträvas i så stor utsträckning som möjligt. Det är därför en fördel om allt inte måste genomföras samtidigt utan att det till exempel finns möjlighet att "spara" tomter."

Förslaget Holistisk Social Science Park (HSSP) uppfyller detta.

FRIHAMNEN SOM TESTARENA

"Det finns stora möjligheter att använda utvecklingen av Frihamnen som den testarena Vision Älvstaden efterlyser... Visionen lyfter även fram att Frihamnen ska vara testarena för socialt blandat boende.... För att lyckas med detta måste man ge möjlighet för en blandning av byggherrar att delta, både stora och små samt testa olika former av byggande, till exempel byggemskaper eller byggande i egen regi."

För detta behövs modellstudier och mötesplatser. Frihamnen kan med ett medborgarkluster och HSSP bli ett fristadsområde där olika aktörer kan testa varianter av byggande och upplåtelseformer utan att begränsas av dagens regelverk. "Megrerande hyresrätt" kan testas.

SOCIALA KONSEKVENSER OCH BARNPERSPEKTIVET

"En betydande utmaning för stadsutvecklingen i Frihamnen är att skapa en medvetenhet om vilka sociala aspekter som är viktiga att ha i beaktande och vilka konsekvenser som kan uppstå om dessa negligeras. Alla aktörer som är verksamma i Frihamnen måste gemensamt ta ansvar och verka för att sociala värden värnas och aktivt planera och bygga en stadsdel som möjliggör en socialt hållbar stad."

Det räcker inte att föra över det sociala ansvaret på aktörerna i Frihamnen.

Planerarna har också sitt ansvar vilket talar för deltagande av ett medborgarkluster, sociala förvaltningar och Campus Näckrosen.

BEFINTLIG IDENTITET

"Frihamnen bör ta fasta på sin historia och bli en fri plats för alla göteborgare." Lösning: en HSSP.

MILJÖKONSEKVENSER

"Miljöaspekter ska alltid beaktas i planer enligt Plan- och bygglagen, PBL. "

OBS! I programhandlingen har social konsekvensanalys inte fått någon rubrik, men ingår som bilaga.

Den har inte fått berättigad status ännu men en HSSP-anläggning kan göra skillnad.

MEDSKAPANDE PROCESSER

"Frihamnen planeras med en öppenhet för nya uttryck och idéer kring hur staden ska utformas och ge plats för en mångfald av aktörer. Det är viktigt att alla, oavsett var vi bor i staden, ges möjlighet att engagera sig i planeringen och utbyggnaden, samtidigt som lokal kunskap och erfarenhet tas tillvara. Därför har en rad medskapande processer påbörjats i Frihamnen. Till exempel tillfälliga aktiviteter, platsbyggande och referensgruppsdialog." Befintliga tillfälliga aktiviteter kan inkluderas i HSSP.

MINSKA BARRIÄREFFEKT – MENTALA KOPPLINGAR

"De kulturella och mentala kopplingarna blir viktigare när de fysiska barriärerna är svåra att överbrygga. .... en levande stadsdel under alla utbyggnadsetapper... Utmaningen ligger i att släppa kontrollen och möjliggöra för det spontana och oplanerade och att hitta former för finansiering av värdeskapande aktiviteter. För att Frihamnen ska kunna skapa mötesplatser för alla göteborgare krävs en mänsklig variation och en mångfald som får formas av brukarna själva... De värdeskapande aktiviteter som kommer att genomföras från och med 2014 är en viktig del ... Det planeras för lika många arbetsplatser som bostäder i Frihamnen" Talar mycket för en HSSP-anläggning och boende enligt Medborgarkraftens förslag.

IDENTITET

"Det kulturhistoriska arvet, Frihamnens geografiska läge... formar Frihamnens identitet och skapar sociala spelrum där den personliga identiteten får utrymme. Det måste finnas möjligheter till personlig utveckling... genom olika fritidsaktiviteter... och möjligheter att förverkliga egna initiativ."

Det redovisas fortsatt arbete för en mängd frågor. Lösningen se nedan!

UNDERLAG OCH FÖRDJUPNING

"Göteborg ska vara ett starkt regioncentrum där konkurrenskraft förenas med omsorg om det lokala livet. Morgondagens välfärd skapas ur en stark ekonomi, något som främjas av en fortsatt tillväxt."

Morgondagens ekonomi skapas också av en stark välfärd. Tillväxt i välfärden ger ekonomisk tillväxt.

VISION OCH STRATEGI FÖR ÄLVSTADEN

"Vision Älvstadens tre kapitel Hela staden, Möta vattnet och Stärka kärnan ger en ambitiös målbild..."

Uppdraget var att:- utifrån hela stadens perspektiv utarbeta en vision och en strategi för Centrala Älvstadens framtida utveckling med utgångspunkt i den sociala, ekologiska och ekonomiska dimensionen.- bedriva arbetet i dialog med Göteborgssamhället präglad av öppenhet...

Lösningen är att etablera världens första "Holistiska Social Science Park" i Göteborg med ett medborgarkluster som drivkraft. Förutsättningarna för en sådan är nu mycket goda.

"Medborgarkraften" i Göteborg växer. "Öppna Göteborg" ställer upp i valet och banar väg för en lojal maktutövning i Göteborg. Arkitekterna går samman i "Hela Göteborg" för att skapa stad och "Staden vi vill ha" har nu samlat medborgarnas hetaste förslag i en medborgaragenda som kommer att kunna ligga till grund för den fortsatta planeringen.

REFERENSGRUPPEN

"uppmanar oss att tänka billigt - enkelt - och kanske provisoriska lokaler." Lösning: medborgarkluster.

SOCIAL KONSEKVENSANALYS

"För att aktivt föra in ett socialt perspektiv i planprocessen har Göteborgs stad utvecklat verktyget Social Konsekvensanalys (SKA)...Området har inventerats enligt den kunskapsmatris som används vid en social konsekvensanalys." ...Kunskapsmatrisen sorterar inventeringen efter fyra teman: - Sammanhållen stad - Samspel - Vardagsliv - Identitet". I HSSP kan med medborgarklustrets hjälp den sociala konsekvensanalysen utvecklas till att bli holistisk dvs att kunna balansera konsekvenserna för ekonomi, miljö och socialt.

AVGRÄNSNING

"Dialog och deltagande, Sociala referensramar i ett nybyggt område, Hållbara och funktionella arbetsplatser, En hållbar stadsmiljö som uppmuntrar till en hälsosam livsstil, Dialog och deltagande"
Den sociala konsekvensanalysen tar inte i tillräcklig grad hänsyn till Frihamnen som ett regioncentrum. Det talas om göteborgarna. Det utvecklade järnvägsnätet i regionen har tillkommit för att regioninvånarna snabbt ska kunna komma in till centrum. Dessa analyser får stor betydelse för den fortsatta planeringen. Speciellt när den balanserats mot ekonomi- och miljökonsekvensanalyserna, som ska kunna utföras inom HSSP.

GÖTEBORGS STADS BUDGET 2014

"Viktiga prioriterade mål inom stadsutveckling i Göteborgs stads budget 2014 är bland annat att: - Staden ska bättre möta göteborgarnas bostadsbehov - Integrationen mätt utifrån integrationsstyrtets strategiska områden ska öka - Barns fysiska miljö ska bli bättre - Unga göteborgares möjligheter till en rik och meningsfull fritid ska öka och de ska ges ökade möjligheter att påverka - Tillgängligheten till kultur ska öka."
Medborgarnas delaktighet har inte tagits upp som ett prioriterat mål.

Medborgarkraften september 2014

Arne Person

arne.person@globalnet.net

